

Bruksela, 13 października 2017 r.
(OR. en)

13200/17

FREMP 113
JAI 903
COHOM 115
DROIPEN 133
ASILE 73
JUSTCIV 241
SOC 640
SCHENGEN 67
EJUSTICE 125
DAPIX 330
ANTIDISCRIM 48
VISA 392
CULT 118

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	12 października 2017 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	12913/17
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie stosowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w 2016 r.

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie stosowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej w wersji przyjętej przez Radę na jej 3564. posiedzeniu, które odbyło się w dniach 12–13 października 2017 r.

**KONKLUZJE RADY W SPRAWIE STOSOWANIA KARTY PRAW
PODSTAWOWYCH W 2016 R.****I. WSTĘP**

1. Rada przywołuje art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, który stwierdza, że Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Te wspólne wartości stanowią fundament Unii Europejskiej i naszych społeczeństw. Zgodnie z art. 51 Karty Praw Podstawowych (Karty) instytucje i organy Unii, jak również państwa członkowskie, stosując prawo UE, szanują prawa podstawowe zapisane w Karcie.
2. W 2016 r. ochrona szeregu praw w Karcie została dodatkowo wzmocniona w drodze przyjęcia pakietu instrumentów prawnych: w sprawie domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie;¹ w sprawie pomocy prawnej;² gwarancji procesowych dla dzieci³ oraz ustanowienia kompleksowego pakietu przepisów dotyczących ochrony danych na szczeblu UE⁴.

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym (Dz.U. L 65 z 11.3.2016, s. 1–11).

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1919 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie pomocy prawnej z urzędu dla podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym oraz dla osób, których dotyczy wnioski w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania (Dz.U. L 297 z 4.11.2016, s. 1–8).

³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/800 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie gwarancji procesowych dla dzieci będących podejrzanymi lub oskarżonymi w postępowaniu karnym (Dz.U. L 132 z 21.5.2016, s. 1–20).

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1–88). Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW.

3. Rada potwierdza, że we wszystkich obszarach polityki prawa podstawowe muszą być w pełni uwzględniane podczas przygotowywania i oceniania prawodawstwa i polityk UE.
Przywołuje wytyczne Rady w sprawie działań w zakresie metodyki, które należy podjąć, aby sprawdzić zgodność z prawami podstawowymi w przypadku organów przygotowawczych Rady⁵; celem tych wytycznych jest lepsze uwzględnianie praw podstawowych w procesach kształtowania prawa i polityki.
4. Rada pozytywnie ocenia sprawozdanie Komisji ze stosowania Karty za 2016 r.⁶ oraz sprawozdanie dotyczące praw podstawowych za 2017 r.⁷ opracowane przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej. W sprawozdaniach tych podkreśla się postępy poczynione w ostatnim roku oraz wyzwania, którym wciąż należy stawić czoła, w odniesieniu do skutecznego stosowania Karty w UE i w państwach członkowskich.
5. Rada odnotowuje wniosek Komisji w sprawie ustanowienia Europejskiego filaru praw socjalnych⁸, w którym to wniosku określono ramy dalszego działania w przyszłości na rzecz promowania równych szans i zwiększania dostępu do rynku pracy, sprawiedliwych warunków pracy oraz ochrony socjalnej i włączenia społecznego; oczekuje również na dyskusję na temat tego wniosku na posiedzeniu Rady EPSCO w dniu 23 października 2017 r.

II. URZECZYWISTNIANIE PRAW ZAWARTYCH W KARCIE

6. Rada przyznaje, że ochrona praw podstawowych jest kwestią o charakterze horyzontalnym, która wpływa na wszystkie obszary działań UE: ochronę tę można zapewniać wyłącznie przy wsparciu i aktywnej współpracy wszystkich zainteresowanych stron zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym. Rada przypomina o znaczeniu zwiększania wiedzy na temat stosowania Karty – zarówno na szczeblu krajowym, jak i na szczeblu UE – wśród osób odpowiedzialnych za wyznaczanie kierunków polityki, prawników praktyków, a także osób, którym przysługują omawiane prawa. W tym względzie podkreśla, że należy zintensyfikować stosowanie narzędzi cyfrowych, takich jak e-sprawiedliwość, oraz w większym stopniu wykorzystywać wymianę najlepszych praktyk.

⁵ Dok. 5377/15.

⁶ Dok. 9511/17.

⁷ Dok. 10744/17 + ADD 1 + ADD 2.

⁸ Zob. dok. 8637/17.

7. Rada jest zdecydowana w dalszym ciągu wzmacniać spójność między wewnętrznym a zewnętrznym wymiarem polityki UE w dziedzinie praw podstawowych i praw człowieka⁹.
8. Rada podkreśla, że Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej odgrywa ważną rolę w interpretowaniu i stosowaniu postanowień karty w UE, urzeczywistniając tym samym zapisane w niej prawa.
9. Rada uznaje istotną rolę, jaką Agencja Praw Podstawowych – zgodnie z jej rozporządzeniem ustanawiającym¹⁰ – odgrywa od 10 lat w zapewnianiu opartego na dowodach doradztwa oraz wiedzy fachowej w kwestiach związanych z prawami podstawowymi. Rada zachęca Agencję Praw Podstawowych, by zwiększała swoje zaangażowanie w tym względzie, wykorzystując fakt, że jest podmiotem gromadzącym dane w dziedzinie praw podstawowych, oraz poprzez wspieranie synergii i propagowanie współpracy między sieciami rządowych punktów kontaktowych, krajowymi instytucjami praw człowieka, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i obywatelami. Rada zwraca się do Agencji Praw Podstawowych, by współpracowała z państwami członkowskimi na rzecz ułatwiania wymiany dobrych praktyk, narzędzi i metod działania w zakresie stosowania Karty oraz informowania o prawach podstawowych, wartościach i wolnościach.
10. W ramach prawa międzynarodowego, unijnego i krajowego organizacje społeczeństwa obywatelskiego odgrywają istotną rolę w propagowaniu i egzekwowaniu praw podstawowych w terenie oraz monitorowaniu sytuacji w tym zakresie, w zwiększaniu wiedzy na temat praw podstawowych wśród osób, którym przysługują te prawa, oraz we wspieraniu tych osób, tak by mogły one korzystać ze swoich praw i ich bronić. Aby wykonywać swoje zadania, organizacje społeczeństwa obywatelskiego muszą mieć możliwość prowadzenia działania.

⁹ Zgodnie z Planem działania UE dotyczącym praw człowieka i demokracji (2015–2019).

¹⁰ Rozporządzenie Rady (WE) nr 168/2007 z dnia 15 lutego 2007 r. ustanawiające Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz.U. L 53 z 22.2.2007, s. 1–14).

a) Bezpieczeństwo wewnętrzne

11. Rada ponownie stwierdza, że bezpieczeństwo i poszanowanie praw podstawowych są spójnymi i komplementarnymi celami polityki.
12. W tym kontekście Rada podkreśla znaczenie prawa do prywatności i prawa do ochrony danych osobowych w nawiązaniu do prac grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. systemów informacyjnych i interoperacyjności, zgodnie z konkluzjami Rady z dnia 9 czerwca 2017 r. w sprawie dalszych prac nad usprawnieniem wymiany informacji i zapewnieniem interoperacyjności unijnych systemów informacyjnych¹¹.

b) Azyl i migracja

13. Rada uznaje potrzebę poszanowania praw podstawowych migrantów, osób ubiegających się o azyl, uchodźców i osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej, nawet wobec istotnych wyzwań w obszarze migracji i azylu. Rada zgadza się, że UE i poszczególne kraje powinny w swoich działaniach w szczególności uwzględniać poważne zagrożenia związane z niegodziwym traktowaniem i wykorzystywaniem, na przykład przez przemytników i handlarzy ludźmi, przy czym kobiety i dzieci są w większym stopniu narażone na przemoc i dyskryminację¹².

¹¹ Dok. 10151/2017.

¹² Zob. na przykład niedawne konkluzje Rady i państw członkowskich w sprawie ochrony dzieci-migrantów (dok. 10085/17), jak również komunikat Komisji pt. „Ochrona migrujących dzieci” z dnia 12 kwietnia 2017 r. (COM 2017 (211)).

c) Prawa dziecka

14. Rada podkreśla, jak ważne jest uwzględnianie w pierwszej kolejności kwestii ochrony dzieci oraz poszanowania zasady najlepiej pojętego interesu dziecka we wszystkich działaniach mających wpływ na dzieci.
15. Rada podkreśla, że współpraca i dialog z zainteresowanymi stronami mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia przestrzegania praw dzieci, zwłaszcza w drodze wymiany dobrych praktyk; działania te należy w dalszym ciągu intensyfikować. Przypomina o dorocznym forum poświęconym prawom dziecka, nieformalnej grupie ekspertów państw członkowskich zajmującej się prawami dziecka, a także o inicjatywie Komisji dotyczącej ustanowienia europejskiej sieci placówek opiekuńczych.

d) Zwalczanie rasizmu i ksenofobii

16. Rada z aprobatą odnotowuje działania koordynowane przez Komisję grupy wysokiego szczebla ds. zwalczania rasizmu, ksenofobii i innych form nietolerancji. Obejmują one monitorowanie stosowania kodeksu postępowania dotyczącego przeciwdziałania nielegalnemu nawoływaniu do nienawiści w internecie,¹³ zwiększanie wsparcia dla ofiar, opracowywanie metod rejestrowania i gromadzenia danych na temat przestępstw z nienawiści, przeciwdziałanie nielegalnemu nawoływaniu do nienawiści w internecie, propagowanie umiejętności korzystania z mediów i krytycznego myślenia, a także zwiększanie zrozumienia międzykulturowego przez edukację. W tym kontekście konferencja zorganizowana w dniach 6–7 kwietnia 2017 r. przez prezydencję maltańską pt. „Alternatywne narracje: jak wspierać społeczeństwo obywatelskie w przedstawianiu skutecznych pozytywnych narracji przeciwko nawoływaniu do nienawiści w internecie” potwierdziła potrzebę ściślejszej współpracy i większego zaangażowania ze strony wszystkich zainteresowanych podmiotów: mediów, platform internetowych i organów publicznych.
17. Rada oczekuje na wyniki badania EU-MIDIS II przeprowadzonego przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej w celu oceny postępów poczynionych w ciągu ostatnich pięciu lat w zakresie ochrony praw podstawowych osób mających pochodzenie imigranckie lub należących do mniejszości etnicznych.

¹³ Informacje dostępne na stronie:
http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/hate_speech_code_of_conduct_en.pdf

e) Przemoc wobec kobiet

18. Rada z aprobatą odnotowuje fakt, że symposium na temat praw podstawowych, które Komisja organizuje w 2017 r., jest poświęcone propagowaniu praw kobiet i równouprawnienia płci – stanowi ono okazję do poruszenia zagadnień związanych ze wzmocnieniem gospodarczej i politycznej pozycji kobiet, z prawami kobiet w życiu publicznym i prywatnym oraz ze zwalczaniem wszelkich form przemocy wobec kobiet, stanowiącym także przedmiot ukierunkowanych działań prowadzonych przez cały rok¹⁴.
19. Rada wielokrotnie dawała wyraz swojemu zaangażowaniu na rzecz zapobiegania wszelkim formom przemocy wobec kobiet i przemocy domowej oraz eliminowania takich zjawisk. W związku z tym Rada przypomina o swoich niedawno przyjętych decyzjach¹⁵ w sprawie podpisania Konwencji o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencji stambulskiej) oraz o swoim wyrażonym w ten sposób zamiarze przystąpienia do zawarcia konwencji. Rada zachęca państwa członkowskie, które jeszcze nie ratyfikowały tej konwencji, by to uczyniły.

f) Pluralizm mediów

20. Rada docenia fakt, że pluralizm mediów i demokracja były głównymi tematami zorganizowanego w 2016 r. symposium na temat praw podstawowych oraz przedmiotem zaplanowanych później działań następczych. Rada z aprobatą zauważa, że prezydencja estońska nadal kładła nacisk na te kwestie podczas nieformalnego seminarium ekspertów poświęconego pluralizmowi mediów i praworządności w epoce cyfrowej zorganizowanego w dniu 12 lipca 2017 r. w ramach przygotowań do corocznego dialogu Rady na temat praworządności.

¹⁴ Zob. https://ec.europa.eu/info/events/sustainable-development-goals/2017-annual-colloquium-fundamental-rights-2017-nov-20_pl

¹⁵ Decyzja Rady (UE) 2017/865 i decyzja Rady (UE) 2017/866.

g) Przystąpienie UE do EKPC

Rada podtrzymuje swoje zaangażowanie na rzecz przystąpienia UE do europejskiej konwencji praw człowieka; wzmocni to wspólne wartości Unii, podniesie skuteczność unijnego prawa oraz zwiększy spójność ochrony praw podstawowych w Europie. Rada zwraca się do Komisji, aby szybko zakończyła analizę kwestii prawnych podniesionych przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości, tak by Rada mogła przystąpić do dalszego ich rozpatrzenia.
